

24.06.2015

Conferință

Ce au voie serviciile de informații să facă?

Securitate și libertate în era digitală

(Hotel Intercontinental)

- SINTEZĂ -

Miercuri, 24 iunie 2015, **Institutul European din România** (IER), în parteneriat cu Fundația **Friedrich Ebert Stiftung** (FES), a organizat conferința cu tema: **„Ce au voie serviciile de informații să facă? Securitate și libertate în era digitală.”**

La dezbateră în centrul căreia s-a aflat dihotomia crescândă dintre libertate și securitate în actuala eră digitală a globalizării au participat și au luat cuvântul doamna **Gabriela Drăgan**, directorul general al IER, domnul **Matthias Jobelius**, reprezentantul FES în România și în Republica Moldova, domnul **Christian Flisek**, membru al Bundestagului german și al comisiei de anchetă NSA, domnul **Bogdan Manolea**, director executiv al Asociației pentru Tehnologie și Internet (ApTI), doamna **Dana Gîrbovan**, membru fondator al Uniunii Naționale a Judecătorilor din România (UNJR) și domnul **Claudiu Crăciun**, lector universitar în cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA). Sesiunea de discuții a fost moderată de doamna **Victoria Stoiciu**, coordonator de proiecte în cadrul FES.

Amintind de dezvăluirile făcute în urmă cu doi ani de fostul colaborator **NSA** (Agenția americană pentru Securitatea Națională) **Edward Snowden**, **Matthias Jobelius** a declarat că „acestea au provocat o dezbatere aprinsă cu privire la relația dintre libertate și securitate în toată lumea”. **„În Germania, societatea a fost foarte indignată, spre deosebire de România, unde oamenii nu au părut la fel de surprinși.** Aceasta s-ar putea explica prin experiența istorică diferită din perioada comunistă”, a opinat reprezentatul FES.

Dezvăluirile făcute de avertizorul de integritate, care s-ar afla în prezent pe teritoriul Rusiei, despre programul de interceptări în masă al NSA, dar și discuțiile legate de Big Data, au crescut gradul de conștientizare cu privire la riscurile pentru drepturile civile în era digitală. „Au fost ridicate multe întrebări legate de tensiunea dintre anumite aspecte de securitate și anumite drepturi fundamentale ale omului”, a afirmat **Gabriela Drăgan**. **„Cum putem realiza acțiuni eficiente de colectare de informații în actualul context geopolitic complex și, în același timp, proteja drepturile fundamentale?”**, a fost una dintre temele de reflecție propuse de directorul general IER.

În contextul celor mai recente dezvăluiri făcute de **WikiLeaks**, potrivit cărora ultimii trei președinți ai Franței, precum și numeroși miniștri, funcționari de rang înalt, deputați sau diplomați francezi au fost interceptați în beneficiul SUA, **Christian Flisek** a subliniat că **„serviciile de intelligence sunt indispensabile în lumea în care trăim, dar libertățile civile nu ar trebui sacrificate pe altarul securității naționale”**. Vorbind despre activitatea comisiei parlamentare din care face parte, constituită în martie 2014, responsabilul a precizat că ancheta, nefinalizată încă, are în vedere mai multe direcții: **dacă serviciile germane au fost implicate în acțiunile „Five Eyes”; ce activități Five Eyes pot fi identificate în**

Germania și ce legi germane au fost încălcate, de ce s-a eșuat în contracararea acestor acțiuni, cât de eficientă a fost cooperarea guvernului federal cu parlamentul în acest caz, și ce recomandări pot fi făcute pentru autoritățile naționale pentru viitor.

Pe de altă parte, „**Germania nu a fost vizată de un atentat terorist precum cele produse în Marea Britanie sau Franța și, cel mai probabil, un astfel de atac ar fi schimbat percepția populației, înclinând mai mult balanța în favoarea securității. Avem nevoie de intelligence pentru combaterea flagelului reprezentat de terorismul internațional, însă activitățile de monitorizare în masă sunt inacceptabile**”, a conchis parlamentarul german, care a asigurat că țara sa nu vrea să se alăture Five Eyes (Australia, Canada, Noua Zeelandă, Marea Britanie și SUA).

În România, eforturile actuale în acest domeniu delicat ar trebui să aibă două obiective: *reglementarea propriilor servicii secrete și formularea unui cadru pentru relațiile cu serviciile secrete ale altor țări*, a apreciat **Bogdan Manolea**, adăugând că, în orice caz, „**serviciile nu ar trebui să influențeze procesul decizional**”. „Relațiile dintre instituțiile juridice și serviciile secrete reprezintă o preocupare a UNJR”, a declarat și **Dana Gîrbovan**, amintind de problema ofițerilor acoperiți ce s-ar afla în rândurile magistraților români.

„*Afirmațiile făcute în acest sens de fostul președinte Traian Băsescu au alimentat suspiciuni grave din partea opiniei publice*”, a explicat judecătoarea. „Este obligația legală a Consiliului Superior de Apărare a Țării (CSAT) să verifice individual dacă declarațiile date anual de judecători sau procurori că nu sunt ofițeri acoperiți sunt sau nu reale. În ciuda importanței lămuririi acestei chestiuni, până în prezent nicio reacție oficială nu a venit din partea acestei instituții”, a declarat reprezentanta UNJR.

În fine, politologul **Claudiu Crăciun** a salutat oportunitatea desfășurării acestei conferințe, „*dat fiind că într-o democrație adevărată nu există subiecte tabu pentru dezbateri*”. „Într-o democrație, **există o balanță de forțe între autoritățile alese și cele nealese**, dar aceasta trebuie să încline întotdeauna în favoarea celor alese”, a concluzionat lectorul universitar, avertizând împotriva „*derivei birocratice care subminează clauzele contractului social*”.

*Sinteză realizată de Bogdan Mureșan
Biroul Studii și Analize, IER*

